

MOTORBÅTS
test

Glidarbåtar med ös

Bertram 25 vs Chris Craft 25

Glidarbåtar med ös

Bertram 25 vs Chris Craft 25

motorbåtsvärlden står Bertram och Chris Craft för lyx och prestige. Båda hör till de äldsta fabrikaten och båda stod under – sin glans dagar för det flottaste som fanns. Folk med framgång i affärer på 1960-talet visade det gärna med en Chris Craft och på 1970-talet med en Bertram.

Ofte körde de en stor stark amerikansk bil, en Chevrolet Impala eller Chrysler New Yorker. Och inte bara i USA, utan lika ofta i Stockholm.

Genom sådana ägare har Chris Craft och Bertram kommit att stå för status och lyx. Vilket gjorde det

Med klassiska Bertram 25 och Chris Craft 25 Lancer färdas du förnämligt med samma stil och stolthet som 60-talets storfräsare.

TEXT: CURT GELIN
FOTO: CHRISTER LUNDIN

om inte högtidligt, så i varje fall speciellt, att få känna på två sådana gamla finingar.

Båda låg på Galärbyggen i Stockholm och vi föll så när i trans över mängden originella och nostalgiska detaljer på dem. Känslan var inte olik den som uppstår inför en gammal kromblänkande USA-bil. Samma känsla av tyngd och glans och samma föreställning om en maffig maskin med en mäktigt V8 under huven.

Kännetecknande för både Chris Craft 25 Lancer och Bertram 25 är deras breda skrov. Chris Craft 25 är

bred med måtten 7,60 x 2,92 m, medan Bertram 25 är extremt bred med måtten 7,52 x 3,05 m.

Ett annat särdrag är båtarnas tyngd, uppåt tre ton, vilket är mycket för 25-fotare. En Coronet eller Windy med samma längd väger ett helt ton mindre.

Stor skrovsbredd och hög vikt är bara två av hemligheterna hos dessa båtar, dock kanske främst Bertram. Om du lyssnar på hängivna anhängare av detta märke, får du höra att bredden är resultatet av systematisk test av vilka dimensioner som fungerar. Testbänken het-

te havslopp som Miami–Nassau och Cowes–Torguay.

Djup V-botten

Sveriges mest insatte på Bertram är Chris Kjellberg på Yachting Partners i Täby. Han är en vandrande uppslagsbok om märkets uppgång, utveckling och om de olika modellernas särdrag.

– En Bertram är en legend, första båten med djup V-botten. Steglisterna konstruerades för att medge forcering i grov sjö. Det finns ingen bättre båt att köra när det är busväder, vet jag från egna tuffa testturer,

säger Chris Kjellberg. Ray Hunts idé med djup botten och många steglistor blev sinnebild av en sjöduglig bottenform. Bertrambotten blev ett begrepp på 1970-talet och är det fortfarande. Steglistornas exakta utformning, deras placering och uppbyggnad är patenterad och finns bara på Bertrambåtar.

Bertrams botten kom till decennierna innan datorer och ritprogram. Båtbyggaren och kappsegelaren Dick Bertram i Miami utgick från konstruktören och forråkaren Ray Hunts ritningar och byggde som båtbyggare alltid gjort

– med ögonmått. Tanken var att testa Hunts djupa V-formade skrov i havsloppet Miami–Nassau. Vilket de gjorde med Moppie och vann med en skräll. Beskedet till alla sugna på en havsgående snabb båt var: Köp en Bertram.

Även Chris Crafts klassiska plastbyggen kom till i Florida, i Sarasota på västsidan. Men ledningens strategi var att bygga goda volymer och att ha en väl besutten, lagom sportig, framgångsman för ögonen när båtarna utformades. Flott, men inte för avancerat och rimligt pris, var målet.

För Chris Craft 25:an från tidigt

1970-tal begärdes 295 000 kr på Galärbryggan i Stockholm. Medan Bertram 25:an från samma tid var satt till 545 000 kr. Den första med originalmotor, den andra med en ny V8.

Två månader efter testet låg båda osålda.

Bästa köpet? Svårt att avgöra. Chris Craften lockar med sina detaljer. Men hur länge håller den gamla motorn?

En Bertram 25 med mer trä och inte fullt så ny motor – till lägre pris – känns optimal om du vill ha en glidarebåt med ös och muller. ■ ►

Chris Craft 25

För nostalgiker

Chris Craft 25 Lancer Hardtop var en av 56 modeller i fabriken flotta 1970. Heter den dessutom Oraz är den försedd med en räckla rolig nostalgi.

I ungdomens dagar låg en stor motorkryssare i Långedrag. Den fyllde halva hamnen på Hjalmar Johanssons fina varv. På sidorna och i fören stod det Chris Craft, och ägare, det tog man ju reda på, var ingen mindre än kamefabrikören Victor Hasselblad.

Den hasselbladiska kryssaren gjorde att Chris Craft sedan dess för mig är ett märke förknippat med lyx och en livsstil som bara de mest förmögna kan föra.

Hasselblads Chris Craft var på 55 fot, kan de som var med på 1960-talet berätta. En som var med då och som kan Chris Craft är Owe Forslund i Stockholm, importör av märket på 1970-talet. Owe vet att berätta att Chris Craft en gång var USA:s största båttillverkare, att de producerade hälften av alla amerikanska båtar i landet under 1960-talet och en bit in på 1970-talet. År 1970 hade Chris Craft hela 56 modeller i sitt sortiment och var kungar på marknaden.

– Ägarnas miss var att sälja halva företaget. De blev lurade och båtdelen fick bekosta bland annat flygplanstillverkning. Vilket gjorde att båtarna inte utvecklades – namnplåten bara blev ett skal. Spekulationer med företaget bidrog också till att märket tappade i förtroende, berättar Owe Forslund.

OMC köpte märket

Än sämre gick det för Chris Craft när motortillverkaren OMC på 1990-talet köpte märket och änd-

rade inriktningen till överkomliga familjebåtar. OMC gick omkull, men efter ett tag fick Chris Craft en efterlängtat nystart på egen köl. I dag är märket tillbaka med samma filosofi – flotta motorbåtar för sparsmakade köpare.

Som många amerikanska båtfabriker hade Chris Craft olika program inom sortimentet. Lancer var ett, där två daycruisers var stommen, en på 23 fot och en på 25 fot. 25-fotaren Lancer klingar skönt i USA-båtnostalgikers öron. Det förknippas med en tid då fabriken var mästertlig på design och detaljlösningar. Mest känd är 23-fotaren, en DC.

25 Lancer Oraz är unik med sin hardtop. Beteckningen Oraz betyder att båten är byggd i Italien på licens och hardtoppen gjordes enligt uppgift bara till den aktuella båten. Normalt har 25 Lancer en stor öppen sittbrunn eller är en Express Cruiser, dvs en kabinbåt på svenskt båtspråk.

Utmärkande för Chris Craft 25 Lancer Oraz är den eleganta linjeföringen och den stora bredden. Proportionerna stämmer dock, skrov och hardtop passar ihop. Modellen har aningen negativt språng som förstärker intrycket av elegans och den stora sittbrunnen bidrar även den till att skapa lyxkänsla åt båten.

För promenadkörning

Förskippet är fylligare än på Bertram 25 och botten är inte lika

Torkare, horn, fläkt och lanternor sköts med specialgjorda kromade knappar, på specialgjord instrumentbräda med specialklädsel. En Chris Craft från 1960-talet är speciell.

djup. Tanken härmed var sannolikt att få båten lättplanande och bärig i medsjö. Målet med bottenformen var att båten skulle glida fram, utan extrema sjöegenskaper.

Vilket märktes när jag drog på

Chris Craft 25 planar upp lätt, har plant gångläge och överplanar nästan i 30 knop. Svall tog båten med en smäll, vilket manade till återhållsamhet på gasen. 25 Lancer känns mer gjord för promenadkör-

Plus

- + Trivsamt interiör
- + Rymlig sittbrunn
- + Mycket nostalgi

Minus

- Törstig motor
- Felvänt växelreglage
- Stötig i sjö

Relingslist i aluminium, kromat luftintag, kromade futuristiska knappar och en vacker lyxbeige nyans på gelcoaten förstärker upplevelsen av gammal lyx.

Sittbrunnen är en nostalgisk upplevelse. Inredningen är i laminat. Durken likaså. Trällister runt luckor och kanter och den näpna livbojen förgyller intrycket av svunna tider.

på skotten, 60-talsbeslag på kylskåpsdörren, kromade knappar och vred till ankare, signalhorn, torkare och gångljus ökar nostalgin.

På Chris Craft 25 Lancer Orax finns en liten ruff med dynor i tyg och kojfronter i trä. Under hardtoppen ryms en dinette på babords sida och ett pantry akter om förarplatsen. Möjligheten att sova middag och att fixa lunch och drinkar är fullt godtagbar.

Begärt pris för testbåten var 295 000 kr. Vilket verkar rimligt med tanke på all näpna nostalgi och ba-

lanserat mot motorns ålder. Även om motorn är gammal, såg den fin ut. Den startade snabbt, varvade villigt under testet och gick med rätt temperatur och oljetryck. Erfarna båtåkare vet att gamla motorer fungerar om de är skötta, har körts varsamt och körs så framöver. Då kan de gå länge än. En ny V8 kostar ca 150 000 kr.

Av mässkatalogen för Allt för Sjön år 1970 framgår att Chris Craft 25 Lancer kostade 49 800 kr. Det kan jämföras med Galärbyggans begärda 295 000 kr – en sexdubbling. ■

Data

Chris Craft 25 Lancer Orax

Längd7,65 m
Bredd3,0 m
Djupgående0,90 m
Vikt2 300 kg
MotorChris Craft V8
Effekt200 hk
Toppfart27 knop
Bränsletank310 liter
Vattentank110 liter
ByggareChris Craft, Italien
ByggtOkänt
Nypris 197049 800 kr
Begpris 2003275 000–325 000 kr

ning/cruising än hårdkörning. Alla nostalgiska detaljer i form av kromade luftintag, vingliknande lanternor och rymdskeppsliga knappar, gör åkkänslan speciell.

Även interiören med laminat

En legend

För märkesmedvetna motorbåtsfrälsta står Bertram för det yppersta. Inte snabbast, inte billigast, men bäst när det gäller.

Bertrams filosofi att nya båtar ska fungera var solklar. "If they don't shape up, we don't ship them out" var budskapet från fabriken. Och det var sanna ord och inga visor. Varje Bertram testkördes stenhårt och kollades minutiöst.

Noggrannheten kostade, båtarna blev dyra. Men köparna visste att slangar satt fast, att pumparna fungerade, att batterierna var laddade och att båtarna planade ut rakt och gick rakt.

Kanhända var denna sjömåssiga filosofi skälet till att post- och skolbåten i Gryts skärgård var en Bertram på 1980-talet. Året om, så länge det var isfritt, i alla väder, fraktades brev och barn i en 26:a i flera år på traden Gryt-Fyruden-Harstena-Häradskär.

En snarlik båt, en 25:a, tog vi ut i detta test och fick för första gången känna på vad en Bertrambotten står för. Testförhållandena var inte som i Golfströmmen eller på Flisdjupet, men svall från färjor och flybridgebåtar på Stockholmska Lilla Värtan, fick duga.

Med 300 hk i ryggen och tre ton båt under fötterna tvekade jag bara lite – 30 knop rätt in i svallen från en Finlandsfärja är inte snällt. En rejäl smäll kändes, men den var inte lika våldsam som på lättare och grundare båtar.

Intressant var också att båten lyfte över sjöarna, den stegrade sig in-te eller slingrade. Balans kallas detta fenomen av motorbåtsdesigners.

Än bättre var att Bertram 25 kändes stum. En av hemligheterna med goda sjöegenskaper är just att botten inte flexar, att båten är rigid och väl uppstyvad.

Mjuk gång är en definitionsfråga, få om ens någon planande motorbåt går i mina ögon mjukt i ordets verkliga mening. Bertram 25 skiljer sig från andra båtar genom betydligt bättre tyngd i sjön, rörelserna är rejälare.

Båten känns oerhört stabil och har låg tyngdpunkt, som innebär att den kan pressas. I girar lutar den som V-bottenbåtar brukar göra, men trygghetskänslan finns fortfarande där.

Bertrambotten

Historiskt var 25:an andra båten i Bertrams flotta. Båten började byggas redan 1961 och hade samma bottenform som Moppie – den Ray Hunt-ritade 31-fotare Dick Bertram vann Miami-Nassau-loppet med år 1960. Segern i hårt väder med över ett dygn före tvåan, berodde på Moppies djupa V-botten och hennes steglister. Utformningen var konstruktören Ray Hunts idé och ledde till att Bertrambotten blev ett begrepp, en synonym för extremt goda sjöegenskaper.

25:an byggdes som Bahia Mar, Convertible Sport Cruiser och såldes i ett par tusen exemplar fram till 1972. Detta enligt Chris Kjellberg på Yachting Partner i Täby, expert på Bertram.

Förarmiljön är funktionell. Ratt av klassisk jagaretyp i rostfritt och bara de viktigaste instrumenten. Det pampiga reglaget och kontrollknapparna är inte original.

Råbarkat

Testexemplaret var en Hardtop Sport Cruiser, där den korta över-skjutande skärmen på takets framkant ger stil åt hela båten. "Hand-somely styled" sade broschyren, vil-

ket vi instämmer i.

Sidodäcken är smala som på alla amerikanare. Bredare däck hade underlättat framkomligheten. En del ökad säkerhet ger grabbräckena på taket. Inte heller steget ner i

Plus

- + Stabil gång
- + Rymlig
- + Sjästarka linjer
- + Välbyggd

Minus

- Råbarkad interiör
- Få sittplatser
- Högt kliv ner

En ny V8 kostar ca 150 000 kr, men höjer inte värdet på båten motsvarande. Därför är en gammal båt med ny drivlina ett optimalt köp.

Sovutrymmet har dynor i galon, vilket var original. Men komforten i kojerna är inget vidare varför utrymmet gör sig bäst för förvaring av dagpackningen.

Data

Bertram 25

Längd7,65 m
Bredd3,02 m
Djup1,0 m
Vikt3 000 kg
MotorMercurier
Effekt300 hk
Toppfartca 35 knop
Bränsletank410 liter
Vattentank0 liter
Byggare	..Bertram Yachts, USA
Byggd1961-1972
Nypris 1966	..(USD 10 500) ca 110 000 kr
Begpris 2003ca 300 000-500 000 kr.

barkat, enkelt och funktionellt, var mottot på denna Bertrammodell.

Åkmiljön är också enkel. Två stolar med plats för två smärta vuxna är i sanning exklusivt på en båt kring halvmiljonen. Sittpositionen är hög, men räcken finns att sätta fötterna på. Bäst vore en fotpall.

Förarplatsen är också spartansk. Ratten är i rostfritt och av klassisk amerikansk jagaretyp.

Två kojor finns, men dynorna är i galon och utrymmet känns inte inbjudande. Varken pentry eller toalett fanns inte på testbåten, men

finns på andra 25:or.

Med en V8 på 300 hk toppade testbåten 38 knop – beskedligt för en USA-båt. Men en Bertram är inte tänkt att gå fortast, bara ha bäst gång. Vilket går att hålla med om. En tur i Djurgårdsbrunnskanalen räckte för att väcka båtens beundran, så många blickar får få.

För den propa testbåten begärs 545 000 kr, medan Yachting Partner har en 1968:a till salu med Volvo Penta 270 hk för 465 000 kr. För de ut det, har priset femdubblats på 35 år!

sittbrunnen är idealisk. Trappa saknas. I stället får du kliva på motorhuvu i aktern för att komma ner.

Sittbrunnen är stor och ger ett kavat intryck med den stora motorhuvu akteröver och inget mera. Rå-

USA-båtar 23–28 fot

Fabrikat	Längd	Bredd	Vikt	Motor/effekt	Toppfart	Nypris	År
Bayliner 2455 Ciera	7,21	2,44	1 667	OMC 230	35 knop	262 000	1989
Bayliner 2550 Ciera	7,80	2,90	2 150	OMC 260	35 knop	429 000	1987
Bayliner 2655 Ciera	7,95	2,90	2 313	OMC 260	35 knop	407 000	1989
Bayliner 2750 Victoria	8,23	2,44	2 739	Volvo Penta 225	30 knop	149 000	1979
Bayliner 2755 Ciera	8,23	2,59	2 359	OMC 235	35 knop	347 800	1989
Bayliner 2855 Ciera	8,56	2,90	2 953	OMC 250	30 knop	460 000	1989
Bertram 28 Moppie	8,70	3,35	4 717	Mercr 260 x 2	35 knop	675 000	1988
Carver 25 Montego	8,54	2,92	2 500	Volvo Penta 270	35 knop	280 000	2003
Century 275	8,39	2,43	3 000	Mercruiser 330	40 knop	360 000	1987
Century Cortez 270	8,04	2,43	2 780	Mercruiser 260	35 knop	157 000	1979
Chapparral 27	8,07	2,49	2 350	Mercruiser 260	40 knop	384 600	1991
Chris Craft 245	7,42	2,59	1 800	Mercruiser 260	40 knop	310 000	1988
Chris Craft 25 Express	7,72	2,97	1 890	Chris Craft 200	30 knop	120 000	1978
Chris Craft 250	7,47	2,59	2 360	Mercruiser 260	35 knop	282 000	1988
Chris Craft 252	8,36	2,59	2 540	OMC 210	30 knop	388 700	1991
Chris Craft 26 Scorpion	8,05	2,44	2 400	Mercruiser 330	45 knop	399 000	1988
Chris Craft 260 Stinger	8,05	2,44	2 615	Mercr 260 x 2	45 knop	511 000	1988
Chris Craft 262 Diesel	7,95	2,95	3 000	AQAD41 230	35 knop	524 000	1988
Formula 242	7,92	2,44	2 109	Mercruiser 270	48 knop	435 000	1991
Formula 27 PC	8,58	2,90	4 050	VP5,7 GXI 320	44 knop	860 000	1998
Formula 280 SS	8,53	2,79	2 858	VP 271 x 2	37 knop	780 000	1998
Four Winns 241	7,22	2,60	1 960	OMC 340	55 knop	331 400	1988
Four Winns 245	7,22	2,60	2 267	OMC 260	40 knop	327 960	1988
Four Winns 255 Sun	8,00	2,60	2 200	OMC 230	35 knop	383 000	1990
Four Winns 285 Vista	8,85	3,00	3 565	OMC 175 x 2	35 knop	597 240	1990
Glastron Ventura 249	7,59	2,88	2 996	Volvo Penta 270	30 knop	433 000	1990
Monterey 2700	8,24	2,93	2 600	OMC 260	35 knop	299 500	1989
Regal 2550	7,50	2,50	2 105	Volvo Penta 280	40 knop	581 300	2001
Regal 2760	8,80	3,00	3 538	Volvo Penta 315	35 knop	1 151 700	2001
Sea Ray 24 Sorrento	7,25	2,45	2 200	Mercruiser 260	39 knop	255 000	1988
Sea Ray 250 Sundancer	7,72	2,59	2 310	Mercruiser 330	38 knop	449 000	1990
Sea Ray 268 Sundancer	8,11	2,59	2 480	Mercruiser 330	35 knop	426 000	1988
Sea Ray 270 Amberjack	8,41	3,05	2 976	Mercr 260 x 2	43 knop	491 000	1988
Sea Ray 270 Sundancer	8,41	3,05	2 480	Mercr 260 x 2	41 knop	549 000	1988
Sea Ray 280 Sundancer	8,53	3,20	3 624	Mercr 175 x 2	35 knop	585 000	1989
Sun Runner 252	8,70	2,60	2 275	Volvo Penta 330	40 knop	456 821	1990
Tiara 260	7,92	2,67	2 500	Volvo Penta 270	35 knop	425 000	1991
Trojan F 26 Express	8,03	3,09	2 500	Volvo Penta 225	25 knop	145 000	1978
Wellcraft 255 Suncruiser	7,70	2,45	2 250	Volvo Penta 260	35 knop	165 000	1981
Wellcraft 260 SE	8,36	2,59	2 268	VO 5,7 Gsi 330	40 knop	556 000	1998
Wellcraft 2800	8,60	2,82	3 220	KAD42 230	30 knop	804 100	1998
Wellcraft Aruba	7,25	2,52	1 500	Mercruiser 200	26 knop	272 100	1988
Wellcraft Nova 27	8,54	2,52	2 750	Mercr 260 x 2	48 knop	462 950	1988